

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, de Europese Centrale Bank, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — FinTech-actieplan: voor een meer concurrerende en innovatieve Europese financiële sector

(COM(2018) 109 final)

(2018/C 367/12)

Rapporteur: **Petru Sorin DANDEA**

Raadpleging	Europese Commissie: 10.4.2018
Rechtsgrondslag	Artikel 304 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Bevoegde afdeling	Economische en Monetaire Unie, Economische en Sociale Samenhang
Goedkeuring door de afdeling	27.6.2018
Goedkeuring door de voltallige vergadering	12.7.2018
Zitting nr.	536
Stemuitslag	126/1/1
(voor/tegen/onthoudingen)	

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) steunt het plan van de Commissie en is van mening dat de ontwikkeling van financiële technologie in de Europese financiële sector een aantal voordelen kan bieden voor Europese ondernemingen en hun klanten.

1.2. Volgens het EESC kan het plan van de Commissie helpen om de ontwikkeling van kapitaalmarkten, alsook kleine en middelgrote ondernemingen die in de financiële sector actief zijn, te stimuleren.

1.3. De in het actieplan vervatte maatregelen ter verbetering van de cyberbeveiliging en ook van de weerbaarheid van de financiële sector zijn belangrijk, maar moeten volgens het EESC wel worden aangevuld met regelgeving om binnen de EU voor uniformiteit in de ontwikkeling van FinTech te zorgen. Ook vindt het EESC dat actoren uit de financiële technologie onderworpen moeten worden aan dezelfde regels als de financiële sector, met name wat de veerkracht, cyberbeveiliging en het toezicht betreft.

1.4. Wil men in het kader van de betalingsdienstenrichtlijn en de verordening gegevensbescherming eerlijke concurrentie bewerkstelligen waar het gaat om de toegang van klanten tot gegevens, dan is het volgens het EESC absoluut zaak om het recht op persoonsgegevensportabiliteit te implementeren op een manier die met genoemde richtlijn verenigbaar is.

1.5. Gezien de ontwikkelingen van de cryptovaluta en hun sterke volatiliteit raadt het EESC de Commissie aan de toestand in dit vlak in samenwerking met de Europese toezichthouders permanent en nauwgezet op te volgen. In voorkomend geval dienen op EU-niveau alle nodige maatregelen te worden genomen zodat de veiligheid en stabiliteit van het financieel en economisch bestel op geen enkele manier en op geen enkel ogenblik in gevaar kunnen gebracht worden.

1.6. Uit verscheidene recente studies blijkt dat de invoering van financiële technologie ertoe leidt dat een groot aantal arbeidsplaatsen in de financiële sector verloren gaat. De lidstaten zouden er volgens het EESC goed aan doen om programma's met actieve arbeidsmarktmaatregelen ten uitvoer te leggen zodat werknemers die door de opkomst van technologische innovatie in de financiële sector zijn getroffen, zo snel mogelijk aan nieuw werk worden geholpen.

1.7. Het EESC beveelt de Commissie aan om vast te stellen welke regels er op ondernemingen die clouddiensten leveren eventueel moeten worden toegepast waar het gaat om hun verantwoordelijkheid voor de beveiliging van de gegevens die zij bezitten. Voor deze ondernemingen zouden dezelfde regels inzake bescherming van persoonsgegevens moeten gelden als voor ondernemingen die bepaalde soorten diensten uitbesteden.

2. Voorstel van de Commissie

2.1. Om de financiële markt concurrerender en innovatiever te maken heeft de Europese Commissie op 8 maart 2018 een actieplan voorgesteld over de manier waarop er gebruik kan worden gemaakt van de kansen die geboden worden met innovatie op basis van technologie op het gebied van financiële diensten (FinTech).

2.2. Het actieplan van de Commissie is bedoeld om ervoor te zorgen dat de financiële sector de vruchten kan plukken van de snelle vooruitgang die dankzij nieuwe technologieën, zoals blockchain⁽¹⁾, kunstmatige intelligentie en cloudcomputingdiensten, is geboekt. Volgens de Commissie zou Europa een mondiale hub voor financiële technologie moeten worden met ondernemingen en investeerders die in staat zijn om te profiteren van de voordelen die de eengemaakte markt biedt op dit volop in ontwikkeling zijnde gebied.

2.3. Op basis van de uitkomsten van de openbare raadpleging die van maart tot juni 2017 is gehouden, is de Commissie van mening dat er in dit stadium maar weinig behoefte is aan hervorming van wet- of regelgeving op EU-niveau. Wel is het zaak een aantal specifieke initiatieven te ontplooien om te bevorderen dat de EU meegaat in de digitalisering van de financiële sector.

2.4. Op grond van het FinTech-actieplan dienen er met name maatregelen te worden vastgesteld om innovatieve bedrijfsmodellen een Europese dimensie te geven, de invoering van technologische innovatie in de financiële sector te ondersteunen en de beveiliging en de weerbaarheid van deze sector te verbeteren.

2.5. Samen met deze mededeling en in het kader van het actieplan heeft de Commissie ook een voorstel ingediend voor een EU-verordening betreffende Europese aanbieders van op deelneming in eigen vermogen en op kredietverlening gebaseerde crowdfundingdiensten voor ondernemingen.

2.6. Wat de vergunningen voor FinTech-ondernemingen betreft, heeft de Commissie de Europese toezichthoudende autoriteiten verzocht de huidige procedures op dit gebied te evalueren en de Commissie eventueel aan te bevelen de EU-wetgeving inzake financiële diensten aan te passen. Gedurende 2018 zal de Commissie de ontwikkelingen op het gebied van cryptoactiva ook blijven monitoren, in samenwerking met de Europese toezichthoudende autoriteiten, de Europese Centrale Bank en de Raad voor financiële stabiliteit. Op basis van de risicobeoordeling zal de Commissie bepalen of regelgevende maatregelen op EU-niveau nodig zijn.

2.7. Waar het gaat om gemeenschappelijke normen en interoperabele oplossingen voor FinTech zal de Commissie samenwerken met het Europees Comité voor Normalisatie en de Internationale Organisatie voor normalisatie, vooral op het gebied van blockchaintechnologie. Om op EU-niveau innovatieve bedrijfsmodellen te ontwikkelen zal de Commissie de bevoegde autoriteiten van de lidstaten aansporen om initiatieven te ontplooien die innovatie faciliteren. Ook zal de Commissie de Europese toezichthoudende autoriteiten uitnodigen om samenwerking op het gebied van toezicht te faciliteren, met name wat betreft de coördinatie en verspreiding van informatie over innovatieve technologieën en de oprichting van innovatiehubs en *regulatory sandboxes*.

2.8. Om technologische innovatie in de financiële sector aan te moedigen zal de Commissie een deskundigengroep oprichten die tot taak krijgt na te gaan of er regelgevingsbelemmeringen bestaan die innovatie op financieel gebied verhinderen. De Commissie nodigt de Europese toezichthoudende autoriteiten uit om te onderzoeken of er richtsnoeren inzake de outsourcing aan aanbieders van clouddiensten moeten komen. De Commissie zal de ontwikkeling van contractuele standaardclausules voor outsourcing aan aanbieders van clouddiensten door financiële instellingen faciliteren.

2.9. Volgens de Commissie moet het Europese regelgevings- en toezichtkader bedrijven die in de eengemaakte markt actief zijn in staat stellen om financiële innovatie te benutten en hun cliënten aldus betere producten aan te bieden.

2.10. De Commissie zal een openbare raadpleging houden over verdere digitalisering van gereguleerde informatie over ondernemingen die genoteerd zijn aan gereguleerde markten van de EU, met inbegrip van de mogelijke uitvoering van een European Financial Transparency Gateway op basis van *distributed ledger*-technologie (RegTech).

⁽¹⁾ Een blockchain is een voortdurend groeiende ketting gegevens, „blokken” genoemd, die aan zijn elkaar zijn gekoppeld en via cryptografie zijn beveiligd. Blockchains zijn zo opgezet dat ze beschermd zijn tegen het wijzigen van de gegevens die ze bevatten. Een blockchain vormt een open en gedeeld grootboek (*distributed ledger*) waarmee transacties tussen twee partijen efficiënt, verifieerbaar en permanent kunnen worden opgeslagen. Zijn ze eenmaal opgeslagen, dan is het niet mogelijk om de gegevens in een blok retroactief te veranderen zonder alle blokken verderop in de keten te wijzigen, een operatie die de instemming van een meerderheid van de netwerkdeelnemers vereist. (bron: Wikipedia EN)

2.11. Wat blockchaintechnologie betreft, heeft de Commissie in februari 2018 een EU-waarnemingscentrum en -forum opgericht en een studie gelanceerd over de haalbaarheid van een openbare blockchaininfrastructuur van de EU om grensoverschrijdende diensten te ontwikkelen. De Commissie wil nagaan in hoeverre blockchaintechnologie in het kader van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen als een digitale diensteninfrastructuur kan worden uitgerold. Voorts zal de Commissie een Europees FinTech-laboratorium oprichten.

2.12. Teneinde de financiële sector veiliger en weerbaarder te maken zal de Commissie een publiek-private workshop organiseren om de hinderpalen voor de uitwisseling van informatie over cyberdreigingen tussen financiële marktdeelnemers te analyseren en mogelijke oplossingen te zoeken. Daarnaast nodigt de Commissie de Europese toezichthoudende autoriteiten uit om een kosten-batenanalyse te maken van de ontwikkeling van een coherent testkader voor de cyberweerbaarheid van belangrijke marktdeelnemers en -infrastructuren in de gehele financiële sector van de EU.

3. Algemene en specifieke opmerkingen

3.1. Het EESC steunt het plan van de Commissie, omdat de ontwikkeling van financiële technologie in de Europese financiële sector een aantal belangrijke voordelen kan bieden voor zowel ondernemingen als hun klanten.

3.2. Naar het oordeel van het EESC is het FinTech-actieplan, door het integreren van digitalisering, van cruciaal belang voor de verdieping en uitbreiding van de kapitaalmarkten en dus ook voor de kapitaalmarktenunie, die voor de Europese Unie een belangrijke prioriteit is. Ook meent het EESC dat het actieplan een essentiële hefboom kan betekenen voor de sector kleine en middelgrote ondernemingen — die 99 % van alle ondernemingen in Europa uitmaken — doordat deze bedrijven meer financieringsmogelijkheden krijgen en ze bijgevolg voor eenvoudigere en toegankelijker oplossingen kunnen kiezen.

3.3. De in het actieplan vervatte maatregelen ter verbetering van de cyberbeveiliging en ook van de weerbaarheid van de financiële sector zijn belangrijk, maar moeten volgens het EESC wel worden aangevuld met regelgeving om binnen de EU voor uniformiteit in de ontwikkeling van FinTech te zorgen.

3.4. Het EESC deelt de visie van de Commissie luidens welke het Europese regelgevings- en toezichtkader bedrijven die in de eengemaakte markt actief zijn in staat moet stellen om financiële innovatie te benutten en hun cliënten aldus betere producten aan te bieden. Evenwel mag dat voor het Comité niet ten koste gaan van de veiligheid. Een gelijk speelveld voor alle operatoren, ongeacht de wijze waarop ze optreden, is noodzakelijk ⁽²⁾.

3.5. Naar aanleiding van de laatste financiële crisis zijn de regelingen voor financiële instellingen aangescherpt, zowel op Europees als nationaal niveau. Ze hebben ook betrekking op cyberbeveiliging en omvatten bindende veiligheidsbepalingen en -normen voor instellingen uit de financiële sector. Het EESC vindt dat de cyberbeveiligingsnormen op EU-niveau ook ten uitvoer moeten worden gelegd in geval van ondernemingen die FinTech-diensten aanbieden. Om ervoor te zorgen dat ze op uniforme wijze worden toegepast, zouden ze op Europees niveau moeten worden vastgesteld, en zelfs mondiaal moeten gelden.

3.6. Het EESC herinnert eraan dat cyberaanvallen doorgaans grensoverschrijdend van aard zijn. Vanwege bepalingen in het nationale recht wordt er tussen autoriteiten van de lidstaten momenteel maar in beperkte mate informatie over cyberdreigingen en cyberaanvallen uitgewisseld. Het is absoluut zaak dat er in dezen meer wordt geijverd voor coördinatie, regulering en toezicht op het niveau van de EU.

3.7. Wat cryptoactiva en inzonderheid cryptomunten betreft, heeft men recent in Europa kunnen zien welke vlucht die nemen en welke volatiliteit ze vertonen. Gezien die ontwikkelingen, het gebrek aan transparantie en de hoge risico's die ze kunnen meebrengen, raadt het EESC de Commissie aan de toestand in dit vlak in samenwerking met de Europese toezichthouders permanent en nauwgezet op te volgen. En maatregelen dringen zich op wanneer de veiligheid en de stabiliteit van het financieel bestel op enig ogenblik of op enige manier in gevaar zouden kunnen gebracht worden. Die maatregelen dienen in eerste instantie voor de hele EU te gelden en derhalve op dat vlak genomen te worden.

3.8. Wat cryptoactiva betreft, heeft men kunnen vaststellen dat innovaties op basis van technologie het mogelijk maken om tussen de mazen van het regelgevingsnet te glippen, ook al opereren deze valuta in feite op een sterk gereguleerde markt. Gezien de sterke volatiliteit van de sector, het gebrek aan transparantie en de hoge risico's die cryptoactiva voor beleggers met zich meebrengen, raadt het EESC de Commissie en de lidstaten aan om te bestuderen welke methoden zouden moeten worden ingevoerd om toezicht te houden op transacties waarbij ze worden gebruikt.

⁽²⁾ PB C 227 van 28.6.2018, blz. 63.

3.9. De Commissie heeft voorgesteld om een observatorium op het gebied van blockchaintechnologieën op te richten. Aangezien FinTech-toepassingen een zeer dynamische ontwikkeling doormaken vindt het EESC dat het werkerrein van dit observatorium zou moeten worden uitgebreid, zodat het de gehele FinTech-sector bestrijkt. Voorts doen op blockchain gebaseerde toepassingen een aantal bevoegdheids- en aansprakelijkheidskwesties rijzen waar het gaat om de toepasselijke wetgeving. Het EESC steunt het idee van de Commissie om op EU-niveau een initiatief inzake blockchain te ontplooiën teneinde te verduidelijken hoe hierbij te werk moet worden gegaan en de huidige versnippering een halt toe te roepen.

3.10. Er is geconstateerd dat de invoering van financiële technologie ertoe leidt dat een groot aantal arbeidsplaatsen in de financiële sector verloren gaat. De lidstaten zouden er volgens het EESC goed aan doen om programma's met actieve arbeidsmarktmaatregelen ten uitvoer te leggen zodat werknemers die door de opkomst van technologische innovatie in de financiële sector zijn getroffen, zo snel mogelijk aan nieuw werk worden geholpen.

3.11. Als financiële ondernemingen diensten uitbesteden aan verleners van clouddiensten, vreest de Commissie dat de overdracht van informatie en gegevens te veel geconcentreerd wordt in het beperkte aantal ondernemingen die op de markt aanwezig zijn en die meestal geen Europese bedrijven zijn. Het EESC beveelt de Commissie aan om vast te stellen welke regels er op ondernemingen die clouddiensten leveren eventueel moeten worden toegepast waar het gaat om hun verantwoordelijkheid voor de beveiliging van de gegevens die zij bezitten.

Brussel, 12 juli 2018.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Luca JAHIER
